

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ

Матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної конференції

WSPÓŁCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI W KONTEKŚCIE INTERDYSCYPLINARNYM

Materiały II Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej

24 – 25 березня 2016 року
Ченстохова - Ужгород - Дрогобич

24 – 25 marca 2016 roku
Częstochowa - Użhorod - Drohobycz

ПОЛОНІЙНА АКАДЕМІЯ В ЧЕНСТОХОВІ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ
В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ**

Матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної конференції

24 – 25 березня 2016 року

AKADEMIA POLONIJNA W CZĘSTOCHOWIE
UNIWERSYTET NARODOWY W UŻHORODZIE
RADA MŁODYCH NAUKOWCÓW
PAŃSTWOWY UNIWERSYTET PEDAGOGICZNY
IMIENIA IWANA FRANKI W DROHOBYCZU
RADA MŁODYCH NAUKOWCÓW

**WSPÓLCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI
W KONTEKŚCIE INTERDYSCYPLINARNYM**

Materiały II Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej

24 – 25 marca 2016 roku

Częstochowa – Użhorod – Drohobycz
Посвіт
2016

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Полонійної академії в Ченстохові
(протокол № 7 від 4 березня 2016 року)*

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
С 91

Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті : Матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної конференції, 24 – 25 березня 2016 року / [редактори-упорядники: І. Зимомря, В. Ільницький]. – Ченстохова – Ужгород – Дрогобич : Посвіт, 2016. – 432 с.

ISBN 978-617-7235-86-5

Видання містить доповіді II-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, природничих та економічних наук, біології, екології, охорони навколишнього середовища, туризму, фізичного виховання та реабілітації, юриспруденції. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Редакційна колегія:

Кринські А. – д-р габ, професор; **Пантюк М.П.** – доктор педагогічних наук, професор; **Палінчак М.М.** – доктор політичних наук, професор; **Зимомря І.М.** – доктор філологічних наук, професор; **Ільницький В.І.** – кандидат історичних наук, доцент; **Грибок Н.М.** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Дмитрів І.І.** – кандидат філологічних наук, доцент; **Жигайло О.О.** – кандидат психологічних наук, доцент; **Жовтані Р.Я.** – кандидат філологічних наук, доцент; **Малаховська Т.О.** – кандидат хімічних наук, старший науковий співробітник; **Пагута М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент.

Рецензенти:

Скотна Надія Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри практичної психології, ректор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Борисов Вячеслав Вікторович, доктор педагогічних наук, професор Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Астаф'єв Олександр Григорович – доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури, компаративістики і літературної творчості Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ISBN 978-617-7235-86-5

© І. Зимомря, В. Ільницький, 2016
© Посвіт, 2016

Зайцева В. Мистецька спадщина творчого доробку майстрів української книжкової графіки ..	106
Кундис Р. Деякі приклади баянних ансамблів львівської школи у жанрі конкурсних змагань ..	107
Околович І. Структурно-композиційне співставлення музики і хореографії	108
Салій В., Душний А. Роль мотивації в процесі навчання гри на музичному інструменті	110
Урсу Н. Художник-педагог Кость Кржемінський	111

МОВОЗНАВСТВО. СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

МОВОЗНАВСТВО. СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

Богданова Є. Історія акцентуації прислівників української мови, мотивованих прийменниково-відмінковими формами збірних числівників	114
Вереш М. Фразеологізми у німецькій фаховій мові богослов'я	116
Гараздій М. Новини на українських телеканалах: інформаційна картина дня у відтворенні «ТСН» («1+1») та «Подробностей» («Інтер»)	118
Гвоздяк О., Свида-Сусіденко Т. Комунікативна компетенція як важлива складова у вивченні іноземної мови	120
Денисова А. Антонімічні відношення у фразеології	122
Д'ячук С. Засоби евфонії в сучасній українській мові	123
Калушинська Ю. Дериваційні засоби творення слів з негативною оцінкою (на матеріалі мови сучасних українських друкованих засобів масової інформації)	124
Капніна Г. Концепт як лінгвістична категорія	126
Котвицька В. Класифікація англіцизмів за тематичними групами (на матеріалі сучасної німецької мови)	128
Лазебна О. До питання про функціонування (діє)прислівників оцінки у сполученні з дієсловом <i>lachen</i> у сучасній німецькій мові Німеччини та Австрії: лінгвостилістичний аспект	129
Ліпич В. Інструментальні найменування з нульовим формантом у сучасній українській мові..	131
Поберезька Г. До проблеми аналізу композиційно-змістової організації ділового тексту	133
Поліщук О. Лінгвокраїнознавчий аспект економічної лексики	134
Полукетова А. Особливості наголошення кількісних складених за будовою числівників староукраїнської мови (на матеріалі українського та російського видань «Граматики» М. Смотрицького 1619 та 1648 рр.)	136
Рак О. Мовна інтерференція в процесі вивчення іноземної (німецької) мови	138
Рудківський О. Засади універсальності фонологічних систем зіставлюваних мов	140
Трумко О. Особливості реалізації стратегії групової ідентифікації в російських ЗМІ про Україну	142
Чаварга Я. Особливості семантики термінологічних прикметників у сучасній англійській мові	144

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Атаманчук В. Абсурдне зображення дійсності у п'єсі Миколи Куліша «Маклена Граса»	148
Врабель-Кемінь О. Феміністична естетика прози Анджели Картер	149
Голомідова Л. Роль художньої деталі у розкритті національного образу у новелах Роберта Музіля	151

Лінгвістична композиція передбачає ієрархію мовних одиниць, з яких складається текст: макротекст, мікротекст (надфразова єдність). У діловому тексті, який створюється за законами логіки, надфразові єдності збігаються з абзацом. До лінгвістичної композиції належать такі засоби зв'язку: граматичні (єдність, співвідношення видо-часових і способових форм дієслів); однорідність лексики, однотемність, темо-рематичний зв'язок; конектори; демаркатори. У ділових текстах уживаються такі види конекторів: лексичні повтори, які можуть вказувати на зміст попередніх і наступних речень чи частин тексту; займенники і дієприкметники як слова-замінники з вужчим значенням; словосполучення і речення, які вставлені у текст і вказують на розташування у ньому координати. Поширені демаркатори для встановлення меж тексту: спеціальні слова і вислови, які позначають початок тексту; стандартизовані вислови для позначення кінця тексту; вказівка на автора тексту – інформація, яка ідентифікує автора документа (прізвище, ініціали автора).

Важливим засобом організації тексту є внутрішньотекстові демаркатори для впорядкування частин тексту, полегшення його семантичного членування та сприйняття. Йдеться про графічно-шрифтове оформлення тексту – рубрикацію – поділ тексту на абзаци, пункти, підпункти.

Отже, аналіз композиційно-змістової організації тексту передбачає вивчення елементів лінгвістичної та формальної структури ділового тексту, зокрема таких аспектів: узгодженість із авторським задумом елементів лінгвістичної та формальної структури; відповідність форми, способу викладу тексту його призначенню; послідовність розміщення елементів тексту та засоби їх зв'язку; нормативність і стандартизованість мовних засобів на всіх рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Гринев С. В. Введение в лингвистику текста: Учеб.пособие / С. В. Гринев. – М. : Сигнал, 1999. – 47 с.
- 2.Селиванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации : Учеб.пособие / Е. А. Селиванова. – К. : Фитосоциоцентр, 2002. – 336 с.
- 3.Радзівєвська Т. В. Текст як засіб комунікації / Т. В. Радзівєвська. – К. : Вид-во АН України, 1993. – 191 с.
- 4.Тураева З. Я. Лингвистика текста: (Текст: структура и семантика) / З. Я. Тураева. – М. : Просвещение, 1986. – 126 с.

*Ольга ПОЛИЩУК,
м. Ужгород*

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ ЕКОНОМІЧНОЇ ЛЕКСИКИ

Оволодіння іноземною мовою передбачає не лише вивчення іншомовної лексичної та граматичної бази, але й долучення до іншомовної культури. Мовні явища виступають не лише засобом комунікації, передачі інформації, але й способом ознайомлення з реаліями іншої культури. Питання засвоєння культурологічних знань та формування комунікативної компетенції індивіда при вивченні іноземної мови широко висвітлюється у роботах Г.Томахіна, В. Костомарова, Є. Верещагіна та ін. Вони заклали теоретичний та методологічний фундамент

лінгвокраїнознавчих досліджень у філології. Визначивши одним з провідних завдань лінгвокраїнознавства забезпечення комунікативної компетенції в актах міжкультурної комунікації, ці вчені та їх послідовники відкрили широке поле вивчення різних типів мовних явищ в їхньому екстралінгвістичному, соціокультурному аспекті.

Однією з важливих та перспективних груп лексики, що мають велику функціональність, чітко визначену тематичність та національно-культурний компонент, є економічна лексика. Переклад цього мовного пласту потребує широких фонових знань перекладача, оскільки є необхідність пов'язувати певні лексичні одиниці з реаліями окремої культури та історією спільноти. Так, на прикладі терміну *estate tax* можна побачити різницю в соціокультурному аспекті. В англійській та українській мові це слово означає «податок на майно», однак в українській традиції мається на увазі податок, який сплачується на майно, яким особа уже володіє, в той час як англійська культура передбачає у цьому випадку й майно, яким особа ще не володіє (подібно нашому податку на спадщину).

Національно-культурний компонент яскраво виражений у сталих назвах *The Old Lady of Threadneedle Street* (назва Банку Англії; згадаємо суспільно-політичний термін *Downing Street, 10*, загальновідомий як назва резиденції Прем'єр-міністра Великої Британії), *Dow Jones* (один за найважливіших американських фондових індексів). Цікавим є, крім інших, економічне значення терміну *goodwill*: активи компанії, що не мають матеріального визначення, тобто репутація, престиж, вплив, зв'язки компанії. Вислів *across the aisle*, широко вживаний в американській економіко-політичній сфері, походить від назви проходу між місцями республіканської та демократичної партії у Сенаті США, натомість має використання в значенні ідеологічної різниці позицій, протилежної точки зору.

Перекладач економічної літератури повинен володіти певними знаннями з історії, соціології, економіки тощо, щоб адекватно донести до читача зміст цих та інших економічних категорій. Так, показовою є група реалій-мір ваги, площі, об'єму та довжини. В англійській мові одиниці виміру відрізняються від звичної нам метричної системи, тож ті, хто працює з англійською мовою, мають не лише знати переклад мір довжини (*league, mile, nautical mile, yard, foot, inch, etc.*), площі (*square mile, acre, etc.*), ваги (*long ton, short ton, pound, ounce, oz, etc.*), але й усвідомлювати, що в американській та британській системі мір однакові терміни мають різне числове значення, що терміни *фунт, унція, гран, скрупул* вживаються в різних значеннях в аптекарській, монетній та ювелірній системах ваги.

Окрему проблему становлять позначення мір рідин та сипучих речовин. Робота з подібними термінами потребує не лише професійних знань іноземної мови, але й ґрунтовної роботи з словниками, міжпредметних зв'язків, базових знань з історії, економічної науки, історичної метрології. Важливість еквівалентного перекладу цього лексичного пласту полягає в необхідності точної передачі умов контрактів, договорів, збереженні фактичного наповнення міжнародних угод в умовах стрімкого розвитку міжнародної торгівлі. Національно-культурний, країнознавчий компонент лексики відіграє, таким чином, важливу роль не лише у практиці викладання та вивчення іноземної мови, але й в короткочасних (бізнес, наукові контакти) чи тривалих (навчання за кордоном, зміна країни проживання) взаєминах з іншомовною культурою.

Твори художньої літератури, де зустрічаються вищезазначені терміни, також вимагають адекватного перекладу, оскільки для відтворення реалій певної культури письменник використовує притаманні їй слова та терміни. Тож, опис зросту людини у футах та дюймах чи відстані у ярдах чи милях несе не лише мовну, але й культурологічну інформацію, відтворює реалії іншої культури, сприяє акумуляції індивіда. Взаємодія мов та культур доповнює та збагачує їх, виявляючи при цьому самобутність та специфіку кожної.

ЛІТЕРАТУРА

1. Верещагин Е. М. Язык и культура / Е. М. Верещагин, В. Г. Костомаров. – М. : Индрик, 2005. – 1038 с.
2. Способи досягнення еквівалентності при перекладі англійської економічної літератури на українську мову. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://knowledge.allbest.ru/languages/2c0b65625b2ad78a4c43a88421306d36_0.html

Анастасія ПОЛУЕКТОВА,

м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ НАГОЛОШЕННЯ КІЛЬКІСНИХ СКЛАДЕНИХ ЗА БУДОВОЮ ЧИСЛІВНИКІВ СТАРОУКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОГО ТА РОСІЙСЬКОГО ВИДАНЬ «ГРАМАТИКИ» М. СМОТРИЦЬКОГО 1619 та 1648 рр.)

Словесний наголос у лінгвістиці вважають важливим чинником в організації лексичного та граматичного значення слова. Учення про наголос в українській мові має свою історію. «Наголос в писемних пам'ятниках східнослов'янських мов початкового етапу формування нації і національних мов представляє собою не зовсім фіксовану систему» [1, 3]. Дослідженням історичного українського наголосу займалися вчені-лінгвісти: О. Потебня, І. Огієнко, Л. Булаховський, З. Веселовська, В. Скляренко, В. Винницький, В. Гальчук, І. Гальчук, В. Желязкова, С. Пономаренко та ін. Зарубіжні дослідники: О. Востоков, О. Шахматов, В. Дібо, А. Залізник, В. Колесов, Г. Замятіна, Ф. де Сосюр, Г. Гірт, Х. Станг – зробили вагомий внесок у розвиток акцентологічної проблематики.

Як зазначає І. Огієнко в монографії 1952 р., із усіх груп слів (частин мови) числівник має найрухоміший наголос [4, 178]. Під час дослідження «Граматики» М. Смотрицького 1619 р. та 1648 р. виявлено 13 числівників, що мають акцентні розбіжності. З урахуванням форм та повторів можна виділити 128 відмінностей. Таким чином, поділяємо числівникові форми на три групи: кількісні, збірні та порядкові числівники. Виявлено 2 кількісних складених за будовою числівників: безсполучниковий, утворений посереднім керуванням: *єдинадссать* (який на сучасному етапі розвитку мови перетворився на простий, зазнавши зрощення компонентів) та утворений способом узгодження числівник: *двадссать*.

Числівник *єдинадссать* в українському виданні пам'ятки характеризується наголосом на прийменникові *-на-, тоді як у російському варіанті акцентоване перше слово. Наголошеність кожного компонента була втрачена, і з другого компонента *desęte акцентуація перемістилася на прийменник. У словнику давньоруської мови акцентований перший компонент *јединъ* (Уш., 112). В. Скляренко пояснює таку акцентуацію втратою наголошення оротонічної форми *desętę